

1. Προσευχές του Νεεμιά

Ανάγνωσμα: Νεεμίας 1:1-11

ΕΙΝΑΙ ιστορικά γνωστό ότι τον Αύγουστο του 587 π.Χ. η Ιερουσαλήμ καταστράφηκε από τον βασιλιά των Βαβυλωνίων, Ναβουχοδονόσορ. Ο Ναβουχοδονόσορ αιχμαλώτισε τους κατοίκους της πόλης και τους εκτόπισε στη Βαβυλώνα. Η εποχή του Νεεμιά απαντάται στην Ιστορία 141 χρόνια αργότερα, το 445, όταν στην περιοχή κυριαρχούσαν οι Πέρσες. Στο μεταξύ, ο Ζοροβάβελ το 520-515 χτίζει τον δεύτερο ναό, και τον Απρίλιο του 515 γίνονται τα Εγκαίνια. Το 458 ο σύγχρονος του Νεεμιά Έσδρας, με νέα ομάδα εκτοπισμένων, έρχεται στην Παλαιστίνη με εντολή του Αρταξέρξη το 458(;) για να οργανώσει, παίρνοντας αυστηρά μέτρα, τη νέα ιουδαϊκή κοινότητα με βάση τον νόμο του Μωυσή. Θεωρείται μάλιστα ο πατέρας του Ιουδαϊσμού. [Η αντίστοιχη ελληνική Ιστορία είναι την εποχή της μάχης του Μαραθώνα (490) και της ναυμαχίας της Σαλαμίνας (480)]. Ωστόσο, τα τείχη της Ιερουσαλήμ και οι πύλες της κείτονταν ερειπωμένα, και η πόλη ήταν έκθετη στους ειδωλολάτρες κατοίκους της περιοχής και σε κάθε είδους κίνδυνο. Έπρεπε πάση θυσία κάποιος να ανοικοδομήσει τα τείχη της πόλης. Τι έπρεπε να γίνει, για να καλυφθεί αυτή η ανάγκη;

Εδώ μπαίνει στην εικόνα ο Νεεμιάς. Κι εδώ πρέπει να δούμε –σε σχέση με το θέμα μας– τι ρόλο έπαιξε η προσευχή στο έργο του ανθρώπου αυτού του Θεού. Στο πρώτο κεφάλαιο του βιβλίου του συναντάμε την προσευχή που διαβάσαμε. Όταν ο Νεεμιάς μαθαίνει από κάποιον Ανάνι την κατάσταση του λαού του, που ζούσαν μεν στην Παλαιστίνη αλλά ήταν εντελώς απροστάτευτοι οι ίδιοι και ο ναός του Θεού, τότε, όπως έκανε παλιότερα κι ο Δανιήλ, έπεσε κι αυτός σε μεγάλη στενοχώρια. Τι έκανε μέσα στη στενοχώρια του ο Νεεμιάς; Νήστευε και προσευχόταν! Η νηστεία είναι η φυσιολογική αντίδραση κάποιου που τον διακατέχει απέραντη θλίψη και δεν έχει όρεξη ούτε για φαγητό. Και φυσικά η νηστεία αυτού του τύπου συνοδεύεται πάντοτε από την προσευχή. Μια άλλη λειτουργία της νηστείας είναι ότι μ' αυτό τον τρόπο δείχνουμε στον Θεό, στον οποίο και προσευχόμαστε, πόσο σημαντικό είναι για μας το ζήτημα που φέρνουμε ενώπιόν του με προσευχή, και του ζητάμε να δώσει τη δική του απάντηση και λύση.

1. Πρώτη Προσευχή του Νεεμιά.

Ρίχνοντας μια πιο κοντινή ματιά στην πρώτη προσευχή του Νεεμιά στο κεφ. 1, διαπιστώνουμε 3 βασικά χαρακτηριστικά: α) *Η αναγνώριση* (εδ 5). Ο Νεεμιάς αναγνωρίζει πόσο μεγάλος και φοβερός είναι ο Θεός, και ότι τηρεί τη διαθήκη της αγάπης του μ' εκείνους που τον αγαπούν και εκτελούν τις εντολές του. Επομένως ο Νεεμιάς κατάλαβε τη σπουδαιότητα δύο εννοιών: της αγάπης και της υπακοής. Στις Γραφές θα συναντήσουμε πολλές φορές αυτό τον συνδυασμό: *Αγάπη και Υπακοή*. Ο Χριστός είπε στους δικούς του: «Αν με αγαπάτε, τηρήστε τις εντολές μου» (Ιω 14:15). Αγάπη προς τον Θεό σημαίνει υπακοή στο θέλημά του. Δεν τηρούμε τις εντολές του Θεού για να γίνουμε αποδεκτοί από τον Θεό αλλά επειδή ο Θεός μάς αγάπησε και μας δέχτηκε εν Χριστώ, η φυσιολογική εκδήλωση της αγάπης μας είναι να τηρούμε τις εντολές του. Έτσι, αγάπη προς τον Θεό σημαίνει υπακοή στον Θεό. Ένας από τους τρόπους, λοιπόν, που μπορούμε να ορίσουμε το επίπεδο αγάπης μας προς τον Θεό, είναι πόσο υπακούμε στον Λόγο του. Στο εδ. 6 εξάλλου, ο Νεεμιάς δηλώνει ότι προσεύχεται «μέρα-νύχτα» για τον λαό του. Δεν προσευχόταν βέβαια 24 ώρες το εικοσιτετράωρο επί 7 ημέρες τη βδομάδα, αλλά εννοεί ότι προσευχόταν συχνότατα είτε ήταν μέρα είτε νύχτα. Μ' άλλα λόγια, είχε αναπτύξει, είχε διαμορφώσει, μια νοοτροπία προσευχής μπροστά στις αντίξοες περιστάσεις του λαού του. Δεν καταπιεζόταν από την υποχρέωση να προσεύχεται αλλά είχε στο μυαλό του συνέχεια το πρόβλημά του και το έφερνε νοερά στον Κύριο. Μ' άλλα λόγια τον τριβέλιζε διαρκώς το πρόβλημα με τον λαό του. Έτσι, μαζί με τη νηστεία οι συχνές προσευχές του δείχνουν τη σοβαρότητα με την οποία προσέγγιζε την κατάσταση. β) *Η Εξομολόγηση* (εδ. 6-7). Το δεύτερο που βλέπουμε στην προσευχή του Νεεμιά είναι η εξομολόγηση που κάνει ενώπιον του Θεού. Ο Νεεμιάς ταυτίζεται με την αμαρτία του λαού του. Δεν κατακρίνει τον λαό του, αλλά ταυτίζεται μ' αυτόν. Παραδέχεται ταπεινά ότι οι αμαρτίες οι δικές του και του λαού του είναι που τους οδήγησαν να παραβούν τη διαθήκη, και τελικά να βρεθούν εξόριστοι στη Βαβυλώνα. γ) *Η Υπόσχεση* (εδ. 8-9). Το τρίτο που κάνει ο Νεεμιάς στην προσευχή του, είναι να ικετεύει τον Θεό στη βάση των υποσχέσεων του Θεού. Επικαλείται μια υπόσχεση του Θεού από το 30 κεφ. του Δευτερονομίου (εδ. 4). Βέβαια, ο Νεεμιάς δεν έρχεται εδώ να θυμίσει στον Θεό την υπόσχεσή του ή να απαιτήσει από τον Θεό να τηρήσει την υπόσχεσή του ή να χειριστεί με κάποιον τρόπο τον Θεό. Ο Νεεμιάς δεν πιστεύει ότι πρέπει να θυμίσει στον Θεό τον Λόγο του ούτε ανησυχεί μήπως ο Θεός δεν αποδειχτεί αγαθός. Απλώς παρακαλεί και επιζητεί την παρέμβαση του Θεού εκείνη την ώρα, δείχνοντας παράλληλα την πιστότητά του στον Λόγο του, ελπίζοντας στην αξιοπιστία του Θεού. Το ίδιο μπορούμε να κάνουμε κι εμείς. Όχι με την έννοια ότι «κρατάμε» από κάπου τον Θεό, αλλά με την έννοια ότι μένουμε κι εμείς πιστοί στον Λόγο του και στις υποσχέσεις του. Δεν απαιτούμε από τον Θεό, απλώς ακουμπάμε στον Θεό. Ο Νεεμιάς ακουμπούσε στην ελπίδα που εμπνέει η υπόσχεση του Θεού ότι θα επανέφερε τον λαό του στην Ιερουσαλήμ. Με αυτή την πεποίθηση του επαναπατρισμού μίλησε στον βασιλιά. Μην ξεχνάμε πως ο Νεεμιάς ήταν ο αρχιοινοχός του βασιλιά. Πολύ μεγάλο αξίωμα, γιατί απ' αυτόν εξαρτιόταν η ζωή του ηγεμόνα. Έπρεπε να είναι άτομο απόλυτης εμπιστοσύνης, γιατί αυτός έστυβε το τσαμπί με το σταφύλι μέσα στο ποτήρι του βασιλιά μπροστά του. Παρ' όλα αυτά δεν ήταν και τόσο εύκολο να του παρουσιάσει ένα τόσο ιδιαίτερο αίτημα.

2. Η Δεύτερη Προσευχή του Νεεμία.

Στην αρχή κιόλας του δεύτερου κεφαλαίου του βιβλίου του Νεεμία έχουμε μια ενδιαφέρουσα εξέλιξη: Ο Νεεμίας μαθαίνει τα δυσάρεστα νέα για την Ιερουσαλήμ και τους συμπατριώτες του στην Παλαιστίνη τον μήνα Χισλεύ, που αντιστοιχεί στον μήνα Νοέμβριο (1:1). Τότε αρχίζει να προσεύχεται με επιμονή και πίστη στις υποσχέσεις του Θεού, και να νηστεύει, ζητώντας να κερδίσει την εύνοια του βασιλιά. Δεν πάει, ωστόσο, στον βασιλιά με το αίτημά του παρά μόνο μετά από 4 μήνες, τον μήνα Νισάν, που αντιστοιχεί στον μήνα Μάρτιο (2:1). Κι εδώ πρέπει να εξετάσουμε 3 σημεία: α) *Η Αναβολή*. Γιατί του πήρε τόσο χρόνο για ν' αποφασίσει να φέρει το αίτημά του στον βασιλιά; Ξέρουμε ότι είχε φοβηθεί πολύ· ξέρουμε πώς ήταν αφάνταστα στενοχωρημένος. Γιατί, όμως, δεν μπορούσε να πάρει μια απόφαση; Μήπως εξακολουθούσε να περιμένει να βελτιωθούν οι συνθήκες; μήπως ήθελε να το ξανασκεφτεί; Αυτό που βγαίνει σαν συμπέρασμα από τις περιγραφές των κειμένων, μοιάζει να είναι η ανησυχία του πώς θα καταφέρει να πάρει την άδεια να πάει ο ίδιος στην Ιερουσαλήμ. Έτσι, περίμενε την ώρα του Θεού. Δηλ. να αφήσει τη σπουδαία θέση του και να πάει αλλού. Ενδεχομένως τον ενοχλούσε πολύ να περιμένει τόσους μήνες να ζητήσει ακρόαση από τον βασιλιά. Εμπιστευόταν, όμως τη σοφία του Θεού, και περίμενε την κατάλληλη ευκαιρία. Ίσως ο Θεός να ήθελε να δουλέψει πρώτα στην καρδιά του βασιλιά, και να τον φέρει στο σημείο να είναι έτοιμος να ανταποκριθεί θετικά στο αίτημα του Νεεμία. Από την άλλη μεριά ενδέχεται να υπήρχαν θέματα στο βασίλειο εκείνη την εποχή που κρατούσαν τον βασιλιά απασχολημένο ή μπορεί και οι καιρικές συνθήκες να μην ευνοούσαν ένα τέτοιο ταξίδι σ' εκείνα τα μέρη, μέσα στο καταχείμωτο –Νοέμβριο με Φεβρουάριο. Πολλά «ίσως»... Και συνεχώς ο Νεεμίας προσευχόταν ο Θεός να του δώσει την κατάλληλη ευκαιρία. Πολλές φορές, όταν είναι να κάνουμε κάτι για τον Κύριο, σκεφτόμαστε ότι πρέπει να μην καθυστερούμε. Θέλουμε να το κάνουμε αμέσως, ενώ κάποιες φορές αυτό απαιτεί υπομονή και γνώση της κατάλληλης ευκαιρίας. Όταν έχουμε πνεύμα προσευχής και έχουμε διαρκή επικοινωνία με τον Κύριο, τότε ο Θεός διαμορφώνει τα πράγματα έτσι που να μας δείχνουν ποιος είναι ο σωστός χρόνος να δράσουμε. Εδώ έχουμε άλλες δύο έννοιες που πρέπει να συνδυαστούν: *Προσευχή και Σοφία*. Πολλές φορές προσευχόμαστε αλλά είμαστε ανυπόμονοι. Κι όταν δεν παίρνουμε τις απαντήσεις του Θεού την ώρα που εμείς τις θέλουμε, ξεκινάμε όπως να 'ναι, στα κουτουρού, τάχα «διά πίστewς», με αποτέλεσμα τη ζημιά και την αποτυχία. Άλλες φορές πάλι σκεφτόμαστε ή προγραμματίζουμε τόσο πολύ, που ξεχνάμε να προσευχηθούμε. Η προσευχόμαστε και ξεχνάμε να δράσουμε. Ο βασιλιάς καταλαβαίνει τη στενοχώρια του Νεεμία και του ζητάει να του πει γιατί είναι κακόκεφος μπροστά του (κάτι που απαγορευόταν). Ο Νεεμίας μολονότι λυπημένος, φοβάται κιόλας, γιατί δεν ξέρει πώς θα αντιδράσει ο ηγεμόνας. Προσευχήθηκε όμως πάλι, και κατάλαβε πως αυτή ήταν η ώρα του Θεού με εσωτερική πληροφόρηση από τον Κύριο. Η απόδειξη της κατάλληλης στιγμής ήταν η εσωτερική ηρεμία και το θάρρος να πει το αίτημά του στον βασιλιά. Μόνον όταν η καρδιά μας περιμένει τον Κύριο με προσευχή, μόνο τότε μπορεί να ακούσει την παρότρυνση του Θεού και να νιώσει ειρήνη. Τότε μπορούμε να πάμε μπροστά κατανικώντας τους φόβους μας. β) *Η Αδιάλειπτη Προσευχή*. Το δεύτερο που κάνει ο Νεεμίας το βρίσκουμε στο εδ. 4 του β' κεφαλαίου: «Τότε εγώ προσευχήθηκα στον Θεό του ουρανού...» Βρίσκει τον χρόνο να προσευχηθεί λίγο πριν πει το αίτημά του. Τέσσερις μήνες περίμενε με προσευχή και νηστεία. Και τώρα πάλι νιώθει την ανάγκη να προσευχηθεί. Σαν τον μαθητή που διαβάζει 9 μήνες αλλά λίγο πριν μπει στην αίθουσα να γράψει για τις εξετάσεις, νιώθει την ανάγκη να ξαναρίξει μια ματιά στα «SOS»! Οραίο αυτό. Δεν ξέρουμε πώς ένιωθε ακριβώς εκείνη τη στιγμή ο Νεεμίας αλλά βλέπουμε πόσο επικεντρωμένος ήταν στην προσευχή ακόμα και την ύστατη στιγμή. Πόσο συνειδητοποιούμε εμείς την ανάγκη να πούμε δυο λόγια προσευχής και την ύστατη στιγμή; Μπορεί να προσευχόμαστε καιρό αλλά πόσο νιώθουμε την ανάγκη την τελευταία στιγμή να πούμε ένα απλό: «Βοήθησέ με, Κύριε». Πριν μπούμε στην αίθουσα των διαγωνισμών – πριν μπούμε στο ιατρείο για τις εξετάσεις μας – πριν πάμε στο ραντεβού με το πρόσωπο που μας ενδιαφέρει – πριν μπούμε στο γραφείο του Υπουργείου για την υπόθεση της εκκλησίας – πριν δώσουμε εκείνη τη δύσκολη συνέντευξη για να μας προσλάβουν – πριν υπογράψουμε ένα συμβόλαιο – πριν υπογράψουμε για έναν συνεταιρισμό κλπ. κλπ.; Η ανταπόκριση του βασιλιά ήταν αφάνταστα θετική. Όχι μόνο συμφώνησε να πάρει άδεια ο Νεεμίας και να κάνει το έργο που ήθελε αλλά δέχτηκε και το αίτημα του Νεεμία να στείλει και επιστολές στους τοπικούς έπαρχους της Παλαιστίνης να τον διευκολύνουν στο έργο του. Ο Θεός χρησιμοποίησε έναν ειδωλόατρη βασιλιά για να κάνει «υπέρ πάντα όσα ζητούσε ή νοούσε» ο δούλος του (εδ. 6-9). Τον εφοδίασε με αξιωματικούς να τον συνοδέψουν, του έδωσε μέσα και τρόφιμα για να εκπληρώσει τον σκοπό του. Κι όλα αυτά, επειδή «τον προστάτευε το χέρι του Θεού». γ) *Η Δόξα στον Θεό*. Αυτή η τελευταία φράση είναι το αποκορύφωμα της λειτουργίας της δεύτερης προσευχής του Νεεμία: έδωσε όλη τη δόξα στον Θεό. Δεν είπε «επειδή προσευχόμενοι» ή επειδή «περίμενα και οργανώθηκα σωστά» ή «επειδή είχα μυαλό και βρήκα την ευκαιρία» –τίποτε απ' όλα αυτά. Αλλά λέει: «Ο βασιλιάς μου έδωσε ό,τι του ζήτησα, γιατί ήταν μαζί μου το ευεργετικό χέρι του Θεού» (εδ. 8). Ο Βάμβας είναι πιο παραστατικός: «*Και έχάρισεν ὁ βασιλεὺς εἰς ἐμὲ πάντα, κατὰ τὴν ἐπ' ἐμὲ ἀγαθὴν χεῖρα τοῦ Θεοῦ μου*». Κι εδώ έρχεται στον νου μας η έννοια της χάρις του Θεού. Ο πιστός που βιώνει τη ζωή της προσευχής, ξέρει σε ποιον να αποδώσει τη δόξα για τις επιτυχίες του. Η προσευχή μάς διδάσκει να στρεφόμαστε στη χάρη του Θεού. Η προσευχή μάς οδηγεί στη χάρη του Θεού. Και μόνο που προσευχόμαστε ένθερμα για κάτι, δείχνει ότι υποτασσόμαστε και εξαρτιόμαστε από τη χάρη του Θεού και μόνο. Η σχέση μας με τον Θεό με προσευχή και η εξάρτησή μας από τον Θεό για δύναμη και θάρρος, μας δίνει τη νίκη.

Υπάρχει μια γενική αρχή για όλα αυτά:

Ελπίζουμε για το καλύτερο – Προετοιμαζόμαστε για το χειρότερο – Προσευχόμαστε για όλα